

**Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бухгалтерський облік

	<hr/> <small>повна назва навчальної дисципліни</small>
для підготовки здобувачів освіти ступеня	<hr/> фаховий молодший бакалавр <hr/> <small>фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр</small>
галузі знань	<hr/> 07 Управління та адміністрування <hr/> <small>шифр і назва галузі знань</small>
спеціальності	<hr/> 071 Облік і оподаткування <hr/> <small>код і найменування спеціальності</small>
освітньо-професійної програми	<hr/> <small>назва освітньо-професійної програми</small>
статус дисципліни	<hr/> обов'язкова <hr/> <small>обов'язкова/вибіркова</small>

Харків, 2023 рік

Розробник:	Мельничук Марина Олексіївна, голова циклової комісії економіки, управління та адміністрування, спеціаліст вищої категорії, кандидат економічних наук
Гарант освітньо-професійної програми:	Мельничук Марина Олексіївна, голова циклової комісії економіки, управління та адміністрування, спеціаліст вищої категорії, кандидат економічних наук

Програму обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії економіки, управління та адміністрування, протокол від 01.09.2023 р. № 1.

Голова циклової комісії

Марина МЕЛЬНИЧУК

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії, протокол від 01.09.2023 р. № 1.

Голова методичної комісії

Олена ЗОЛОТУХІНА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності 071 Облік і оподаткування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Предметом навчальної дисципліни є методи раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» є основою опанування навчальних дисциплін «Фінансовий облік», «Практична підготовка: навчальна практика», «Ведення первинної облікової документації», «Звітність бізнесу», «Облік за видами економічної діяльності», «Облік на підприємствах малого бізнесу».

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Мета навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» визначає такі її **завдання:**

- розкрити зміст основних нормативних документів щодо регулювання бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні;
- визначити сутність поняття активів та джерел їх формування, методичні прийоми бухгалтерського обліку;
- схарактеризувати основні принципи складання первинних документів та облікових реєстрів з обліку господарських операцій на підприємстві;
- розкрити методiku ведення обліку господарських операцій на підприємствах України.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує досягнення таких **результатів навчання:**

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації.

РН 14. Використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання.

Навчальна дисципліна спрямована на формування у здобувачів освіти таких **компетентностей:**

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає

застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

СК 3. Здатність відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання в обліку, їх систематизувати, узагальнювати у звітності й інтерпретувати для задоволення інформаційних потреб осіб, які ухвалюють управлінські рішення.

СК 8. Здатність використовувати методи обліку і оподаткування на підприємстві.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод

Вимірники, що застосовуються в обліку, і їх характеристика. Види господарського обліку, їх суть і зміст. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Організація облікової політики підприємства.

Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку: активи, зобов'язання та капітал, господарські процеси: господарські операції. Класифікація активів підприємства. Класифікація капіталу, зобов'язань підприємства.

Тема 2. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Побудова рахунків: дебет, кредит, обороти, залишок (сальдо), активні, пасивні рахунки, їхня структура.

Синтетичний і аналітичний облік. Рахунки синтетичного й аналітичного обліку. Взаємозв'язок синтетичного й аналітичного обліку. Узагальнення даних поточного обліку. Взаємозв'язок між системою рахунків і балансом.

План рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови та значення. Порядок відображення господарських операцій на рахунках, та визначення оборотів і сальдо. Подвійний запис на рахунках, його обґрунтування і контрольне значення.

Тема 3. Документація та інвентаризація в системі бухгалтерського обліку

Документація, її суть і значення. Класифікація документів, вимоги до їхнього змісту й оформлення. Бухгалтерський документ та його реквізити. Вимоги, які пред'являються до первинної документації. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів. Документообіг на підприємстві та його організація. Порядок зберігання первинних документів.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод

Питання 1. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.

Питання 2. Організація облікової політики підприємства.

Питання 3. Класифікація активів підприємства.

Питання 4. Класифікація капіталу, зобов'язань підприємства.

Тема 2. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Питання 1. Порядок відображення господарських операцій на рахунках, та визначення оборотів і сальдо.

Питання 2. Подвійний запис на рахунках, його обґрунтування і контрольне значення.

Тема 3. Документація та інвентаризація в системі бухгалтерського обліку

Питання 1. Документообіг на підприємстві та його організація.

Питання 2. Порядок зберігання первинних документів.

Питання 3. Порядок проведення інвентаризації і виведення її результатів.

Питання 4. Відображення результатів інвентаризації в бухгалтерському обліку.

Тема 4. Оцінювання і калькуляція

Питання 1. Облік витрат за елементами.

Питання 2. Облік витрат за статтями.

Тема 5. Бухгалтерський баланс

Питання 1. Зміна балансу господарськими операціями.

Питання 2. Типи господарських операцій.

Організація самостійної роботи здобувачів освіти регламентується Положенням про самостійну роботу здобувачів освіти у ВСП «Харківській торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

6. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу використовуються такі форми оцінювання та схема розподілу балів:

№	Рейтингові оцінки	Максимальні бали
1	Поточний контроль	60
1.1	<i>Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод</i>	
	Опрацювання лекційного матеріалу	2
	Виконання практичних завдань	3
	Тестування	3

№	Рейтингові оцінки	Максимальні бали
1.2	<i>Тема 2. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис</i>	
	Опрацювання лекційного матеріалу	2
	Виконання практичних завдань	3
	Тестування	3
1.3	<i>Тема 3. Документація та інвентаризація в системі бухгалтерського обліку</i>	
	Опрацювання лекційного матеріалу	2
	Виконання практичних завдань	3
	Тестування	3
1.4	<i>Тема 4. Оцінювання і калькуляція</i>	
	Опрацювання лекційного матеріалу	2
	Виконання практичних завдань	3
	Тестування	3
1.5	<i>Тема 5. Бухгалтерський баланс</i>	
	Опрацювання лекційного матеріалу	2
	Виконання практичних завдань	3
	Тестування	3
1.6.	Робота з викладачем	20
2	Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	40
3	Оцінка з дисципліни	100

Форма підсумкового семестрового контролю – екзамен.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Умовою допуску до екзамену є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод

Основні джерела інформації

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

2. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 7–17.

Додаткові джерела інформації

3. Бухгалтерський облік для початківців з нуля : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <http://surl.li/purva>.

Тема 2. Бухгалтерський баланс

Основні джерела інформації

1. Національне положення (стандарт) Бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

2. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 17–23.

Додаткові джерела інформації

3. Структура балансу : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <http://surl.li/purvq>.

Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Основні джерела інформації

1. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

2. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 24–40.

Додаткові джерела інформації

3. Структура плану рахунків : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=T0O86_t8N4s.

4. Активні, пасивні та активно-пасивні рахунки бухгалтерського обліку : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <http://surl.li/purup>.

5. Аналітичні рахунки та синтетичні : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=JAlisYIDz2o>.

Тема 4. Документація та інвентаризація в системі бухгалтерського обліку

Основні джерела інформації

1. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.

2. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 47–66.

Тема 5. Облік необоротних активів

Основні джерела інформації

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р.

№ 92. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999р. № 242. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>.

3. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 160–179.

Додаткові джерела інформації

4. Облік основних засобів : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=ly1SKWXOnu8>.

5. Облік нематеріальних активів : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=W3euOSfQpVvk>.

Тема 6. Облік оборотних активів

Основні джерела інформації

1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2. Дата оновлення: 14.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>.

2. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.

5. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 67–83, 84–92, 145–157.

Додаткові джерела інформації

6. Методи оцінки вибуття запасів : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=UHrxySnu1Q0>.

7. Облік товарів (аналітичний) : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Bus6Xm8zF0o>.

8. Облік купівлі-продажу товарів у платника ПДВ : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <http://surl.li/puruc>.

9. Облік купівлі-продажу товарів. Бухоблік для початківців : відеолекція. *Бухоблік і податки в Україні*. URL: <http://surl.li/purtl>.

Тема 7. Облік праці та її оплати

Основні джерела інформації

1. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. Дата оновлення: 19.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 601. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text>.

3. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 132–144.

Тема 8. Облік власного капіталу та зобов'язань

Основні джерела інформації

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>.

2. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 93–106.

Тема 9. Облік формування витрат і доходів діяльності підприємства

Основні джерела інформації

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.

3. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 180–201.

Тема 10. Фінансова звітність

Основні джерела інформації

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

2. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Акімова Н. С., Говоруха О. О., Кирильєва Л. О., Євлаш Т. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 104–114.